

Znanstveno-stručni multidisciplinarni skup

POVIJESNE JEZGRE MALIH GRADOVA – REVITALIZACIJA I LOKALNE ZAJEDNICE

Samobor, 19. i 20. rujna 2025.

Znanstveno-stručni multidisciplinarni skup

POVIJESNE JEZGRE MALIH GRADOVA – REVITALIZACIJA I LOKALNE ZAJEDNICE

Petak, 19. rujna 2025: izlaganja i diskusije

Samobor, Otvorena galerija Samoborskog muzeja (Vila Allnoch), Starogradska ulica 12

Subota, 20. rujna 2025: stručna ekskurzija

Zagreb – Samobor – Brežice – Šenkovec – Brdovec – Zaprešić – Zagreb – Samobor

Mali povijesni gradovi karakteristika su hrvatskog i europskog prostora. Više od 4500 malih povijesnih gradova predstavljaju vitalnu vrijednost u hijerarhiji naselja i održavanju poveznica s ruralnim prostorima, u razvoju lokalne, regionalne i nacionalne ekonomije, u stvaranju i očuvanju povijesnog, kulturnog i prostornog identiteta i raznolikosti. Brojne male gradove karakterizira sličan stoljetni razvoj koji je ostavio bogatu kulturno-povijesnu baštinu, slojeve povijesne arhitekture, specifične obrte i industriju, multikulturne i multietničke sredine.

Izazovi malih povijesnih gradova su brojni i raznoliki. Smanjenje broja stanovništva, promjena demografskih struktura, migracije i druge društvene pojave značajno utječu na povijesne jezgre u smislu korištenja, održavanja i ulaganja u građevine i prostore, posebno povijesnu arhitekturu, zelene površine i infrastrukturu. Nove gospodarske djelatnosti, razvoj turizma, povećanje prometa i nova izgradnja dovode do promjena prostora i njegovog korištenja, zbog čega povijesne jezgre nerijetko postaju nepriuštive ili nedostupne lokalnim stanovnicima i tradicionalnim djelatnostima, a otežano je očuvanje lokalnog identiteta i zadovoljavajuće kvalitete života. Istovremeno, mali povijesni gradovi pokazuju određene specifičnosti i dobre prakse u različitim područjima, između ostalog u integraciji kulturne baštine u suvremeni urbanistički razvoj i revitalizaciji povijesnih jezgri, u aktivnom uključivanju lokalnih zajednica u očuvanje i upravljanje baštinom, u korištenju nacionalnih i europskih fondova i razvijanju održivih politika.

Cilj je skupa potaknuti prijenos znanja i iskustava, umrežavanje i suradnju dionika koji mogu doprinijeti razvoju dobrih praksi i modela u području revitalizacije povijesnih jezgri malih gradova. Na skup su pozvani istraživači i stručnjaci iz Hrvatske i inozemstva, iz različitih disciplina i područja djelovanja, regionalne i lokalne samouprave, institucija i udruga, konzervatori, majstori, vlasnici i korisnici da predstave svoja iskustva, projekte, inicijative, prakse i primjere djelovanja te odgovore na specifične izazove malih povijesnih gradova.

Na primjerima iz Hrvatske i Slovenije na skupu će se razgovarati o:

- uspješnim modelima revitalizacije malih gradova koji uključuju očuvanje baštine, ekonomsku održivost i društvenu uključivost;
- načinima financiranja obnove povijesnih građevina;
- primjerima i praksama uključivanja lokalne zajednice u očuvanje i upravljanje baštinom;
- pozitivnim primjerima korištenja turizma i kreativnih industrija kao alata za revitalizaciju povijesnih jezgri;
- demografskom stanju i trendovima u povijesnim jezgrama;
- modelima zadržavanja i privlačenja stanovnika u male gradove.

PROGRAM

PETAK, 19. RUJNA 2025.

Samobor, Otvorena galerija Samoborskog muzeja (Vila Allnoch), Starogradska ulica 12

8.30 Okupljanje sudionika

9.00 Otvaranje skupa, pozdravni govori

9.30 Prva grupa izlaganja / Moderator: Klementina Batina

- * **Tihana Stepinac Fabijanić:** Taborec – najstarija jezgra Samobora
- * **Biserka Dumbović Bilušić:** Revalorizacija prostornog identiteta Samobora
- * **Ana Mlinar:** Obnovljeni tradicijski objekti u okolici Samobora. Žumberačko gorje i njegovo podbrežje. Odabir 12 objekata.
- * **Gordana Remussini:** Iz perspektive vlasnika zaštićene arhitektonske baštine
- * **Jasenska Kranjčević:** Kulturno turistički potencijali Samobora – model za revitalizaciju malog povijesnog grada

11.00 Druga grupa izlaganja / Moderator: Jasenska Kranjčević

- * **Karlo Lovrić:** Demografske promjene u Gradu Skradinu od 1945. do 2021. godine i društveno- gospodarske razvojne prilike
- * **Korana Komar i Karlo Mak:** McRegeneracija: nestajanje industrijskog identiteta Zaboka
- * **Ives Vodanović Lukić:** Utjecaj umjetničkih festivala na identitet i vidljivost ruralnih područja
- * **Maja Cepetić Rogić, Jadranka Kruljac Sever i Marina Junger Sokolović:** Kulturno-povijesna cjelina grada Čazme – očuvanje, održivost i izazovi
- * **Marin Duić i Marko Rukavina:** Plemićki grad kao poluga identiteta i razvoja: prema integriranom modelu revitalizacije malih povijesnih gradova

12.30 Pauza za ručak – Samobor, Galerijski prostor Samoborskog muzeja (Vila Allnoch), Starogradska ulica 12

13.15 Kratka šetnja do Trga kralja Tomislava i muzeja uz vodstvo

14.00 Treća grupa izlaganja / Moderator: Aleksandar Lukić

- * **Marko Ercegović:** Revitalizacija gradskih jezgri kroz primjenu URBACT metodologije
- * **Hrvoje Tomić, Sanja Lončar i Goran Andlar:** Metodološki aspekti primjene geoinformacijskih tehnologija u dokumentiranju kulturne baštine
- * **Kati Sekirnik:** Arts and Crafts Centre Škofja Loka – a vibrant space of craftsmanship safeguarding and development
- * **Antonio Grgić:** Rekonstrukcija društvenog doma i suvremeni formati muzeologije kao poluge revitalizacije ruralne zajednice: primjer sela Đelekovec u Hrvatskoj

* **Duša Šarunić:** Udruga Kuća Rožanica – interpretativni centar za očuvanje slavenske baštine i promicanje zavičajne tradicije u kontekstu revitalizacije lokalnih zajednica: aktivnost, iskustva i budućnost

* **Filip Lovrić, Luka Lovrić i Andreja Kolić:** Udruga za zaštitu okoliša EKO-2000 u kontekstu revitalizacije lokalnih zajednica: aktivnost, iskustva i budućnost

16.00 Zaključci i kraj radnog dijela skupa

16.30 Vođena šetnja Starogradskom ulicom, do Gornjeg Kraja i Taborca

17.00 Okrjepa i okupljanje u podnožju crkvice sv. Mihalja i nekadašnje kuće Oslaković (šand licitara) – početak događanja „Dan starog Samobora“ u organizaciji udruge OPS – Oživljena povijest Samobora: kružna šetnja i vodstvo kroz 'Sajam starih obrta' (u klanjcu), kuća Skendera Fabkovića i pitanje njene obnove i revitalizacije, izložba fotografija starog Taborca (in situ).

19.00 'Kotlić s purgerskim majstorima, kalfama i šegrtima' – zakuska uz stare samoborske pjesme i tamburice

SUBOTA, 20. RUJNA 2025.

STRUČNA ESKURZIJA

Zagreb – Samobor – Brežice – Šenkovec – Brdovec – Zaprešić – Zagreb – Samobor

08:00 – Zagreb – polazak autobusa ispred KD Vatroslava Lisinskog

08:45 – Samobor – autobusni kolodvor.

Okupljanje samoborskih i ostalih sudionika skupa uz maketu Samobora. Ovu iznimnu maketu izradio je maketar Marijan Majdak prema nacrtu A. P. Praunspergera iz 1764. god.

Slijedi kružna vožnja do centra grada i Samoborskog muzeja, predstavljanje rada muzeja i muzejskih projekata.

Info: <https://www.samobor.hr/muzej>;

11:00 – Brežice – Posjet Posavskom muzeju Brežice smještenom u renesansnom dvorcu. Slijedi predstavljanje rada muzeja i muzejskih projekata, razgled muzeja i Viteške dvorane s baroknim freskama, vođena šetnja povijesnom jezgrom grada.

Posjet Vodovodnom tornju, izgrađenom 1914. godine za potrebe gradske vodoopskrbe. Toranj je obnovljen i dostupan posjetiteljima. Na sedam je etaža predstavljena priča o tehničkom napretku i povezanosti prirode i kulture u Posavlju. Na najvišoj se etaži nalazi vidikovac koji omogućava jedinstven pogled na Brežice i okolicu.

Okrjepa.

Posjet Banovoj domaćiji u neposrednoj blizini Brežica gdje su predstavljane obnovljene građevine – kuća, gospodarske zgrade, vinski podrum s vinogradom, pčelinjak, kukuružište, i sušionica voća, voćnjak sa starim sortama voća i obnovljeni ribnjak.

Info: <https://www.pmb.si/>

14:00 – polazak prema Hrvatskoj

14:30 – Šenkovec – objed u restoranu Stara Preša, razgovor s domaćinima, predstavljanje izletišta. Restoran se nalazi u povijesnoj građevini, nekadašnjem ljetnikovcu. Okružen je zelenilom, omogućuje šetnju pored povrtnjaka, kroz vinograd i unutar manjeg voćnjaka, odmor na terasama i sjenicama.

Info: <https://starapresa.com/>

16:15 – Brdovec – Posjet Muzeju Brdovec (u obnovi), predstavljanje rada muzeja i muzejskih projekata.

Info: <https://muzejbrdovec.hr/>

17:45 – Zaprešić – Kraći posjet Novim dvorima Jelačićevim (u obnovi) i Muzeju Matije Skurjenija.

Info: <https://muzej-matija-skurjeni.hr/>

18:30 – polazak za Zagreb i Samobor

PRIJAVE I KOTIZACIJE

Prijave su obavezne za sve sudionike skupa (s izlaganjem i bez izlaganja) i sve sudionike stručne ekskurzije na sljedećem linku:

https://docs.google.com/forms/d/1mZfOJ69_JQyZVSrDuRADtsUux-kYAsJvq7rEjAOk-zc/edit

KOTIZACIJA ZA SUDJELOVANJE NA SKUPU

obuhvaća tiskanu knjigu sažetaka i popratne materijale, zajednički radni ručak te organizacijske troškove:

	Redovna kotizacija	Članovi ECOVAST-a (s plaćenom članarinom za 2025.)	Umirovljenici i studenti
Rane uplate – do 5.9.2025.	70 €	60 €	35 €
Uplate nakon 5.9.2025.	80 €	70 €	45 €

KOTIZACIJA ZA STRUČNU ESKURZIJU

Kotizacija za stručnu ekskurziju uključuje prijevoz kombijem, stručno vodstvo djelatnika Posavskog muzeja Brežice, Muzeja Brdovec i Muzeja Matije Skurjenija, zajednički ručak te organizacijske troškove i iznosi **60 €**.

Kotizacije se uplaćuju na račun Hrvatske sekcije ECOVAST-a:

IBAN HR6123600001102909545 s naznakom imena sudionika i svrhe plaćanja.

ZNANSTVENI ODBOR

Dr. sc. Klementina Batina (Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti), doc. dr. sc. Jasenka Kranjčević (Institut za turizam, Zagreb), izv. dr. sc. Sanja Lončar (Filozofski fakultet, Zagreb), prof. dr. sc. Aleksandar Lukić (Prirodoslovno-matematički fakultet, Zagreb)

ORGANIZACIJSKI ODBOR

Klementina Batina, Nikša Božić, Alenka Černelič Krošelj, Valerija Kelemen Pepeonik, Boštjan Kolar, Jasenka Kranjčević, Sanja Lončar, Aleksandar Lukić, Tihana Stepinac Fabijanić, Silvija Pranjić, Ives Vodanović Lukić, Nikolina Puljić Glasnović, Ivica Šintić

ORGANIZATORI SKUPA

Hrvatska sekcija ECOVAST-a – Europskog vijeća za sela i male gradove

Froudeova 78, 10020 Zagreb

OIB: 36183614872

Internetska stranica: <https://ecovast.hr/>

E-mail: info@ecovast.hr

OPS – Udruga Oživljena povijest Samobor

Šetalište dr. Franje Tuđmana 9, 10430 Samobor

OIB: 58530039892

E-mail: ivica.sintic@gmail.com

SAMOBORSKI MUZEJ

Ferde Livadića 7, 10430 Samobor

OIB: 40913091389

Internetska stranica: <https://www.samobor.hr/muzej>

E-mail: muzej@samobor.hr

POSAVSKI MUZEJ BREŽICE

Cesta prvih borcev 1, 8250 Brežice, Slovenija

Internetska stranica: <https://www.pmb.si/>

E-mail: vodnik@pmb.si

ECOVAST HRVATSKA SEKCIJA

Skup se održava pod pokroviteljstvom Grada Samobora.

Fotografije: Na naslovnici Pogled na Taborec i Samobor (Villa Taborec, Samobor); na 3. str. Pogled na Taborec (Tihana Stepinac Fabijanić), Hiža Fabković (Sanja Lončar); na 4. str. Most prema Rudama u Taborcu (Tihana Stepinac Fabijanić), Članovi udruge Oživljena povijest Samobora ispred Samoborskog muzeja (Ivica Šintić, OPS), Hiža Oslaković u Taborcu (Tihana Stepinac Fabijanić); Detalj makete Samobora autora Marijana Majdaka (Sanja Lončar); na 5. str. Pogled na vodotoranj, povijesnu jezgru Brežica i Posavski muzej Brežice (Posavski muzej Brežice), Banova domačija (Posavski muzej Brežice), Restoran Stara preša (Stara preša), Zgrada Muzeja Brdovec (Muzej Brdovec).